

In de lezing 'HHS; Belijdenis en beleid' ging dr. Van Vlastuin in op de theologisch-geestelijke identiteit van het HHS. Hij benadrukte dat het HHS een seminarium is. Dit betekent dat het HHS gericht is op de kerk en het studieprogramma is gericht op de vorming van dienaren van het Woord. Het dienen in Christus' gemeente is een hoge roeping die ook innerlijke roeping vraagt.

Voor de vorming van de dienaren van het Woord is het in de eerste plaats van belang dat zij ontzag hebben voor het Woord. Het Woord is geen dode letter, maar het levende spreken van God. Dat vraagt een luisterhouding om te blijven doorluisteren en uitluisteren naar hetgeen de Heere ons in Zijn Woord te zeggen heeft. Dat betekent dat we ons ervan bewust moeten zijn dat we gemakkelijk onze eigen inzichten opleggen aan de Schrift. Dat gebeurt waarschijnlijk als we snel klaar zijn met de exegese. Het gaat hier om een geestelijk-theologische grondhouding om met besef van de diepte van Gods Woord tot een verantwoorde uitleg ervan te komen. Alleen zo kunnen we in de gemeente namens God spreken.

In de tweede plaats betekent de vorming van dienaren van het Woord dat we in relatie met de traditie staan. Het 'sola scriptura' kan niet worden verengd tot een 'solo scriptura'. Samen met de heiligen van alle tijden lezen we het Woord van God. Van Ireneus leren we het heilshistorische karakter van de Schrift. Augustinus heeft ons leren onderscheiden tussen zichtbare structuren en de stad van God. Bernardus van Clairvaux wijst ons op de intimiteit met de Heere Jezus Christus. Luther heeft op een onvergelykbare wijze laten zien dat het heil niet van beneden komt, maar van boven. Calvijns inzicht in de gemeenschap met Christus is blijvend van onschatbare waarde. John Owen blijkt een heel creatief theoloog te zijn die in zijn tijd nieuwe inzichten naar voren bracht. Wilhelmus à Brakel is niet alleen van onschatbare waarde wegens zijn inzicht in Gods leiding in mensenharten, maar ook wegens zijn hoge waardering van de kerk en het besef dat de geestelijke vreugde op een gelijke hoogte als de rechtvaardiging staat. Theodorus van der Groe legde de vinger bij de kostbaarheid van de genade en liet zien hoe zekerheid en aanvechting samengaan in het ene christenhart. Kohlbrugge was de eerste die het inzicht van de vervulde heilsgeschiedenis zag en zo tot zijn diepe inzicht in Rom. 7 kwam. G. Boer heeft in zijn discussie met Berkhof op een overtuigende wijze laten zien dat wij ons in de uitleg van de Schrift niet moeten laten beheersen door de cultuur, hoewel gevoeligheid voor onze cultuur hoogst nodig is.

Ten derde is een interactie met de huidige stand van de theologie nodig. Dat is de reden dat we als seminarie niet in een blokhut op de heide zitten. Stel je voor dat predikanten alleen opgeleid zijn aan een reformatorische basisschool, een reformatorische middelbare school en dan ook een reformatorisch seminarium. Dan kennen zij de kracht van hun eigen traditie niet in de ontmoeting met de moderne vragen. Terwijl gemeenteleden en catechisanten wel middenin de cultuur staan en hun vragen hebben. Daarom achten wij het van belang dat we door de vragen van de (post)moderniteit heengaan om de waarde van de goddelijke boodschap van binnenuit te kunnen vertolken. Vandaag gaat het ondermeer om de schriftvisie, de visie op de aarde en het functioneren van het persoonlijke geloof.

Verbonden met het voorgaande is het van belang dat studenten worden gevormd in het duiden van de cultuur. We leven in een tijd van hyperindividualisme. Waar komt dat vandaan? Wat is het verschil met de premoderniteit? Wat zijn de theologische consequenties hiervan en hoe zien we deze invloed in de theologie doorwerken? Op welke manier is de gereformeerde theologie beïnvloed door het moderne denken? Op welke momenten dienen we in de theologie een tegenover te zijn ten opzichte van de cultuur en op welke momenten mogen we zeggen dat het evangelie de kleur van de cultuur aanneemt?

In de vorming van toekomstige dienaren van het Woord is het ook van groot belang om inzicht op te doen van de vragen van het menselijk hart. Wat zijn de angsten, twijfels, onzekerheden, verlangens, gevoelens en verwachtingen van mensen? Het geheim van gezegende predikers in het verleden lag vaak niet eens in hun theologische scherpte of exegetische diepte, maar juist in hun geestelijke communicatie met de gemeente. Het is een rijke gave als we kunnen benoemen hoe het verborgen werk van de Geest zich voltrekt in de diepte van het menselijk hart. Dan gaat het niet om algemeenheden, maar juist om het effect van een bepaalde tekst in ons hart. We moeten verder komen dan alleen te zeggen wat we moeten doen. Een geestelijke gezindheid betekent ook dat we pastoraal niet snel klaar zijn met onze gemeenteleden. Achter een warboel van dwaling kan een oprecht hart schuilen en kostbare genade tevoorschijn komen.

Het HHS wil vanuit deze identiteit studenten onderwijzen en vormen. Tegelijk bewegen we ons vanuit deze identiteit ook in de academische wereld van de theologie vandaag. Zo nemen we onze plaats in de VU in en zo bewegen we ons in een nationaal en internationaal netwerk van theologische instituten.